

A Kner Nyomdaipari Múzeum 34. és 35. füzete

Erdész Ádám, Fűzesné Hudák Julianna

A Kner-nyomda és a Kner család történetéről számos publikáció született az elmúlt évtizedekben. Most két újabb kiadvány jelent meg a Kner Nyomdaipari Múzeum füzetei című sorozatban a gyomaendrődi Kner emléktér avatási ünnepségére.

Az egyik a Kner család egyik kevésbé ismert tagjának, Kner Endrének életútját és pályáját mutatja be, aki a nyomdaalapító negyedik gyermekeként 1896-ban született. Tanulmányait, iskoláit úgy választották meg szülei, hogy egykoron ő lehessen a vállalat pénz- és adminisztratív ügyeinek irányítója. Aradi középiskolai tanulmányok, majd

színes képet adni minden életszakaszáról: az iskoláztatás körülményeiről, a háborús évekről, majd a vállalatnál betöltött szerepéről. Törekedtünk arra, hogy bemutassuk személyiségét, szűkebb családját és azt a társadalmi közeget, amelyben életét leélte. A könyv záró részében megpróbáltuk rekonstruálni a behívása utáni események sorozatát.

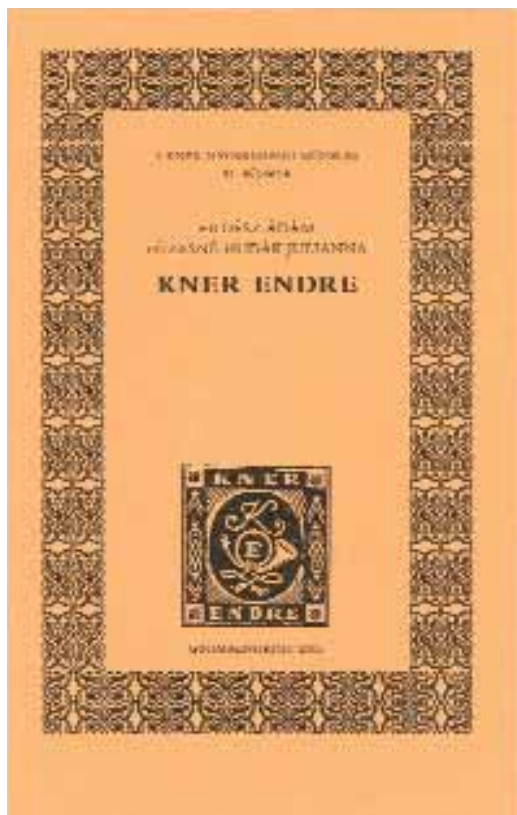
Hogy az életrajz és a pályakép az olvasó számára megragadóbb és átélhetőbb legyen, sok képpel és illusztrációval gazdagítottuk a szöveget. Reméljük, munkánk eredményeként a Kner családi tábló egyik mindeddig homályosan látható alakjának képe válik éléssé és színésszé.

Kner Imre, Kner Izidor és Kner Endre

hosszú világháborús katonai szolgálat és egy rövid bécsi szakmai gyakorlat után valóban ezt a posztot foglalta el a családi üzemben. 1935-től Imre bátyjával együtt tulajdonosként irányította a vállalatot egészen 1942-es behívásáig. Az akkor érvényben lévő diszkriminatív törvények következtében, a megmaradt források adta lehetőségek szerint igyekeztünk pontos, lehetőleg

Kner-vonatkozású történetek gyűjteménye a másik kiadvány. Kodály Zoltán nevezte „Alföld sivatagában virágzó könyveskert”-nek Kner Izidor nyomdáját egyik levelében. Az alapító és gyermekei életműve a magyar kultúr- és nyomdatörténet kimagasló, példaértékű fejezete. Szakmai, könyvkiadói munkásságuk a nehézségek ellenére már saját korukban elismert, európai léptékű

A Kner Nyomdaipari Múzeum 34. füzete

volt: „...Ami azt a bizonyos gyomai helyzetet illeti, [...] egyik külföldi kongresszuson valaki, aki ismerte könyveinket, elmondotta, hogy azok után milyennek képzeli Gyomát. Egy olyan Oxford- vagy Cambridge-szerű szellemi központ kontúrját vázolta fel, amire ezt feleltem neki: »Kolléga úr, nyilván nem tudja, mi az, amikor valami nem a viszonyokból, hanem a viszonyok dacára jön létre«” – írta Kner Imre 1943. október 5-ei levelében Mata Jánosnak.

A Knerékhez kapcsolódó szellemi kör igen szer-teágazó, írók, költők, művészek, közigazgatási és nyomdai szakemberek kerültek kapcsolatba velük. Bármilyen, Gyomán nyomtatott kiadvány nagy gonddal és odafigyeléssel lett megtervezve és elkészítve, elegáns tipográfiájuk, szép kivitelezésük és a könyvek kötészvátozataik révén bibliofil remekek, magán- és közkönyvtárak beces darabjai.

A gazdag illusztrációs anyag segítségével képet kívántunk adni arról, hogy milyen volt a viszony a nyomdatulajdonos és alkalmazottai, a Kner család és a helyi lakosok között, milyen hatással

A Kner Nyomdaipari Múzeum 35. füzete

volt Gyoma életére Kner Izidor és nyomdája. Knerék szellemiségét és a hatvan év alatt létrehozott üzem magyar kultúrában betöltött szerepét néhány találó idézet szemlélteti. Röviden bemutatjuk a városban található, Knerékhez köthető épületek, szobrok, síremlékek és egyéb látnivalók történetét. A kultúr-, ipar- és helytörténeti adatok és dokumentumok – reményeink szerint – kiegészítik, illetve új ismeretekkel gazdagítják a Kner-történet iránt érdeklődők korábbi ismereteit.